

Такой метод можно и нужно практиковать на уроках. Но нужно помнить о том, что ученики не смогут сразу же войти в процесс, из-за этого, роли и ситуации даются им непосредственно перед озвучиванием проекта, для того чтобы учащиеся смогли ознакомиться. Работа с кинофильмом включает три этапа: преддемонстрационный, демонстрационный и последемонстрационный [5]. Студенты во время читки данных им фрагментов, и частого просмотра ролика могут быстро запомнить какие-либо фразы и правильное их употребление в жизни. Не все методисты считают такой подход эффективным и результативным для изучения иностранного языка. Однако бесспорно, что такая подготовка к запоминанию в готовых ситуациях помогает научиться и тренировать правильное иностранное произношение, запоминаются определенные наборы выражений и грамматические структуры намного яснее.

В заключение мы обращаем внимание на то, что процесс записи звукового сопровождения является средством взаимодействия в эмоционально-чувственной сфере и таким образом улучшает мотивацию к обучению иностранному языку. Такой методический подход имеет множество положительных качеств и может быть успешно использован в профессиональном обучении, что дает возможность студентам играть ту или иную роль в моделировании ситуации профессионального взаимодействия. Другими словами, он помогает легко преодолеть так называемый "языковой барьер", а студентам – избавиться от страха перед разговорной речью. На разных уровнях обучения языку можно использовать различные виды видеоматериала в зависимости от уровня изучения иностранного языка. Мы считаем, что на начальном уровне обучения предпочтительной является проект с максимумом невербальных средств взаимодействия, то есть пантомима. На продвинутом уровне значительно возрастает доля вербальных составляющих. Такой методический подход важен и для творчески работающего преподавателя иностранного языка, он помогает подобрать информацию для различных видов видео с учетом рабочей программы и редакционного календаря конкретной профессиональной области. Время, затрачиваемое на поиск такой информации, будет компенсироваться повышением качества преподавания и созданием устойчивой мотивации к такому предмету, как иностранный язык.

Список использованных источников

1. Кравченко Н.Г. Игровые учебные ситуации: (на материале англ. яз. в муз. вузе). – Новосибирск, 1993. – 252 с.
2. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – М.: АСТ Астрель Хранитель, 2008.
3. Маслыко Е.А. О драматических постановках как динамическом использовании визуальных приемов при организации устной иноязычной речи. Проблемы активного метода обучения иностранным языкам. – Минск: Вышшая школа, 1977. – С. 26-39.
4. RIEGEL E. Schule kann gelingen. Wie unsere Kinder wirklich fürs Leben lernen. – Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2004. – 215 p.
5. Маслыко Е.А. Настольная книга преподавателя иностранного языка. – Минск: Вышшая школа, 1992. – С. 289.

ӘОЖ 372.881.111.1

САНДЫҚ ОҚУ АРҚЫЛЫ АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕТУ

Даулет Алия

aliya.daulet.00@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасының

Қазіргі таңда, сандық технологиялар өмірдің қай бағытында болмасын үлкен белсенділікпен қолданылып келеді: экономика, ғылыми салалар, қаржы саласы, т.б. Аталған салаларда, сандық ресурстардың қарқындылығы артуда, Атап айтқанда, білім саласы сандық жүйені қолданудың ең белсенді саласы деп айтуға болады. Осыған сәйкес, сандық технологиялар арқылы оқу – жаңа әдіс-тәсілдерді қажет етеді және ақпарат қабылдау үшін жаңа стандарттарды қалыптастырады. Сандық жүйе біздің білім алу жүйемізге де зор әсерін тигізді. Сандық құрылғыларды (компьютер, гаджет, смартфондар, т.б) қолдану отырып оқу кезінде, біз өзімізге керекті ақпаратты ғана алу мақсатында жәй ғана шолу жасап өтеміз. Мобильді құрылғылардың көмегімен, типографиялық парақтардың құрылымын өзгертуге болады. Ақпаратқа бір қарағаннан, біздің көзіміз ең әуелі тақырыптар мен тақырыпшаларға немесе қарамен жазылған кілтсөздерге түседі. Ал журналды немесе баспа кітаптарын оқығанда басым белсенділікті автор мен мәтін бола отырып, оқырман пассивті болады. Осы жаңа кезең ақпаратты қабылдаудың жаңа қағидалары мен жолдарын ұсына отырып, баспа кітаптарды оқу және ой тую үшін біршама қиындықтар әкелді. Оның себебі, оқырмандар үшін көп көлемді ақпаратты оқу қиынға соғады. Жаңа сандық кезең осы проблеманың шешімін табу бағытында жұмыс жасады. Ақпаратты белгілі бір көлемде немесе деңгейде меңгеру мүмкіндігі енгізілді.

Экраннан оқу қабылдауды бәсеңдетеді. Қағаздан немесе кітаптан оқығанда біздің көру қабілетіміз бен миымызға тиетін әсер едәуір төмен. Сандық құрылғылардан оқығанда ми шиеленісуі орын алады. Интернеттегі «жеңіл» мәтіндерді оқу (үстірт оқу) біздің миымызға кері әсерін тигізеді және аналитикалық қабілеттер мен логикалық ойлау қабілеттерінің дамуын тежейді.

Әр оқырман өзінің жеке веб-мәтінін құрастырады және автордың презентациясында электронды мәтіннің түпнұсқасын қабылдамайды; оқырман ғаламторда қол жетімді көптеген басқа электрондық беттерден және электрондық мәтіндерден өзіне қажетті ақпарат құрылымын жасайды, тек сілтемелерді басу және жаңа ақпаратты іздеу өажеттігі туады.

Стратегия – бұл белгілі бір мақсатқа қызмет ететін ақпаратты алу, сақтау және пайдалану тәсілдерінің бірі. Оқушылардың оқу мақсаты туралы хабардарлығын қалыптастыру және оқу стратегиясын (оқу стратегиясы) таңдау оқуға үйретудің маңызды компоненттері болып табылады. Жоғарыда айтыла кеткен оқудың үш іргелі стратегиясы ақпаратты алудың ғана емес, сонымен қатар, оны қорытудың және қолданудың тиімді тәсілі ретінде қолданылып келеді. Мәтінді оқудың және қорытудың және стратегиялардың қағидаларына тоқтала кететін болсақ:

1. Қажетті ақпаратты ғана алу бағытына мақсатталған оқу стратегиясы (скиммингтік оқу);
2. Мәтіннен негізгі ойды және басты тақырыпты анықтау негізінде қолданылатын оқу стратегиясы (сканерлеп оқу);
3. Берілген мәтіндегі ақпаратты толықтай және егжей-тегжейлі түрде қабылдау мақсатындағы оқу стратегиясы (интенсивті оқу).

Аталған стратегиялар сандық оқу барысында қолданылады. Ендеше, оларға толығырақ тоқтала кететін болсақ:

1. Скиммингтік оқу мәтіннің мазмұны туралы, оның тақырыбы туралы жалпы түсінік алу үшін қолданылады. Оқырман өзін қызықтыратын ақпаратты ғана іздейді, неғұрлым егжей-тегжейлі зерттеу үшін осы мәтінге қажет немесе қажет еместігін шешеді.

Мұндай оқу процесінде оқырман назары тірек сөздерге немесе сөз тіркестеріне аударылады.

Скиммингтік оқу өмірдің кәсіби және тұрмыстық саласында кітаптарды оқуда қолданылады (тақырыптарды, тақырыпшаларды қарау) және т.с.с. Оқудың бұл түрі оқудың

жоғары деңгейінің қалыптасуын, болжау қабілетінің дамуын, оқудың жоғары жылдамдығын қамтиды. Мектеп жағдайында оқудың бұл түрі кіріспе мен оқуды алдын-ала сатысы ретінде, сондай-ақ қысқа прагматикалық мәтіндерден қажетті ақпаратты шығару мақсатында қолданылады.

Скиммингті оқуға үйрету үшін келесі типтегі тапсырмаларды орындауға болады

- тақырып (иллюстрация) негізінде мәтіннің тақырыбы мен мазмұны туралы болжам жасау;
- тақырыптың доминантты сөзіне сүйене отырып, мәтіннің кілт сөздері және мәтін тиесілі білім саласы туралы болжам жасау;
- кілт сөздер мен сигналдарды іздеу арқылы тестте қажетті ақпаратты таңдау;
- алынған ақпаратты қорыту, оны өзектілігі мен пайдалану перспективалары тұрғысынан бағалау;
- мәтіннің сыртқы құрылымы, баспа дизайнының ерекшеліктері бойынша мәтіннің түрін (сипатын) анықтайды (жарнама, хабарландыру, ауа райы туралы болжамдар, теледидар бағдарламалары және т.б.).

2. Сканерлеу – мәтіннен негізгі ақпараттарды бөліп алу, қатысатын мәселелер шеңбері туралы жалпы түсінік алу, негізгі идеяны, кейбір негізгі фактілерді түсіну мақсатында оқу. Тек негізгі ақпараттарды қабылдауды орнату хабарламаның бөлшектеріне назар аудармай, таныс емес сөздерді «бекітпестен», бірақ таныс сөздерге назар аудара отырып, тез оқуға мүмкіндік береді. Нәтижесінде, мұндай оқу сөздікті пайдалануды көздемейді, бұл оқушыларға мәтінді қабылдау жылдамдығы мен жеңілдігін береді.

Сканерлеп оқуды үйрету кезінде әдіскерлер 6 блоктан тұратын алгоритмді қолдануға кеңес береді:

- тақырып (мәтін, мақала, кітап);
- автор;
- қорытылған ақпарат;
- проблема (мәтінде қамтылған енгізгі ой, мәселе);
- нақты деректер (кім? Қайда? Қашан? Қайда ?, т.б.);
- ұсынылған материалдың ерекшеліктері, сын.

3. Қарқынды оқу – мәтін мазмұнын мүмкіндігінше дәл және толық түсіну үшін қажетті оқу түрі. Бұл мәтіннің әдеби мағынасын, автордың өз ұстанымын жеткізу үшін қолданған жеке тәсілдерін түсіну мақсатымен автордың ойын жан-жақты талдаудан тұратын оқылатын нәрсеге терең түсінік бере отырып оқу. Интенсивті оқуда сөздікті қолдану орын алады. Сонымен бірге, таныс емес сөздердің саны, А.А.Леонтьевтің пікірінше, бір парақта 10-12-ден аспауы керек, бұл 4-6% құрайды. Әйтпесе, мәтінді түсіну оны оқудың емес, оны шешудің нәтижесі болады. Оқуды үйренуге мәтіндік сигналдарды тану бойынша қалыптасқан аналитикалық қабілеттер ықпал етеді. Олар: лингвистикалық және экстралингвистикалық.

Зерттеушілер баспа құралдарын оқудың және сандық мазмұнды оқудың айырмашылығы мен өзара әрекеттестігін анықтады, нәтижесінде студенттер желіде оқу барысында аз түсінетіндіктерін көрсетті. Бірақ бұл жетіспеушіліктерді сандық мазмұнға тән оқыту стратегиялары арқылы қалпына келтіруге болатындығын білу үшін қалыптасқан деректер жеткіліксіз.

Баспадан оқуды қалайтындар парақтарды айналдыру, шеттеріне жазу мүмкіндігі туралы және парақтың қай жерде орналасқандығына байланысты көріністі есте сақтауы туралы айтады. Бұл көбінесе деңгейлік тәжірибе және оның нақты тәсілдерімен байланысады.

Сәйкесінше, сандық оқу цифрлық құрылғылардың көмегімен, яғни, тегіс экранда орын алады және байланысты мазмұнға сілтеме жасау мүмкіндігі тәжірибені сызықтық оқудан гөрі сананың ағынына ұқсайды. Цифрлы оқығанда зейінді ұстау үшін өзін-өзі бақылауды қажет

етеді, бұл көптеген оқушылар үшін ғаламторды жылдам шарлау үшін қиындық туғызды. «Бұл таңғажайып нәрсе, бірақ сонымен бірге көптеген мәсекелерді тудырады», – деді Девин Хесс [4].

Балаларды кез-келген форматта терең оқуға баулудың кілті – оларды мәтінмен мағыналы түрде байланыстыру. Цифрлық кеңістікте бұл айналма жолды бұзу, қысқа чаттар жазу және интернеттің қоян ұясына түсіп кету дегенді білдіреді. Бұл балаларға күрделі мәтінді бөлудің, негізгі идеяларды табудың, оларды жүйелеудің және қорғаудың тәсілдерін үйрету үшін қажет. Осы дағдыларды сабақта қолдану көп уақытты қажет етеді, бірақ сонымен қатар цифрлы оқудың жақсы дағдыларын қалыптастырады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Черниговская Т.В. Цифровое чтение: научный подход. / Университетская книга. – №5. – 2018. – С. 65
2. Середа А. Как цифровая эпоха меняет нашу способность читать. Режим доступа: <https://lifehacker.ru/digital-reading/>
3. Мелентьева Ю.П. Общая теория чтения. – М.: Наука, 2015. – С.182
4. Katrina Schwartz. Strategies to Help Students ‘Go Deep’ When Reading Digitally. <https://www.kqed.org/mindshift/46426/strategies>

УДК 81-13

АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА КОММУНИКАТИВТІК ГРАММАТИКАНЫ ОҚЫТУ

Ерболатова Аида Ерболатқызы

aiko.1997.97@mail.ru

Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университетінің магистранты
Ғылыми жетекші – Күребаева Г. А.

Қазіргі қоғамда халықаралық тәрбиенің рөлі артып келеді, сонымен қатар қоғамға шет тілдерін меңгеруі айтарлықтай қажет. Шет тілдерін оқыту бірнеше аспектілерді құрайды. Осындай аспектілердің бірі – грамматика. Грамматиканы оқыту – бұл лексикаға негізделген жақтаудың бір түрі. [1] Грамматикалық ережелерді білу тілді ойдағыдай меңгеру үшін өте маңызды екені даусыз. Грамматиканы оқыту және сөйлемді дұрыс жобалау, сонымен қатар сөйлеу мен жазудағы грамматикалық формаларды тану грамматикалық дағдыларды қалыптастыру арқылы жүреді. Көптеген еуропалық мамандар оқытудағы білім беру және дамыту мақсаттарына қол жеткізілмейтінін атап өтті, себебі білім алушылар көптеген бақылауларға сәйкес шет тілінің дәстүрлі грамматикасын оқу кезінде грамматикалық терминдер мен ұғымдарды зерттеудің тәжірибелік маңыздылығын да, талдаудың мақсаттарын да түсінбейді. Алайда соңғы жылдары: ережелерді жаттығулар арқылы үйрету керек пе? -деген тұрақты сұрақ туындайды. Білім алушыларға грамматиканы белгілі бір ережені игеруге бағытталған арнайы жаттығулар арқылы оқудың орнына, коммуникативті бағыт барысында интуитивті түрде игерген жақсы емес пе? [2]

Оқытудың коммуникативті әдісі (ағыл. Communicative Language Teaching). Оқытудың аралас әдістерінің нұсқасы. Оқытудың коммуникативті әдісі оқытуға коммуникативті іс-әрекеттік тәсілде барынша дәйекті түрде жүзеге асырылатын коммуникативтік лингвистика идеяларымен іс-әрекеттің психологиялық теориясына негізделген. Оқытудың коммуникативті әдісінің өзіндік ерекшелігі – оқу процесін нақты қарым-қатынас процесіне жақындату әрекеті.